

KURJER WARSZAWSKI

Sobota.

N° 246.

Jutro, Śgo Matusza Ap:

Dnia 8 (20) Września 1856 Roku.

— Z Petersburga, 29 Sierpnia (10 Września). —

MANIFEST CESARSKI.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY ALEXANDER DRUGI,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSJI, KRÓL POLSKI.
&, &, &.

Czynimy wiadomo wszystkim wiernym NASZYM poddanym.

W tym dniu uroczystym, kiedy wezwawszy błogosławieństwa Bożego, przywdzialiśmy na Stę Koronę Pradków NASZYCH, najpierszą NASZĄ myślą było, jak i zawsze, szczęście ukochanej NAM Rossji. Powtarzając przy Świętym obrzędzie Koronacji, śluby, wyrzeczone przez NAS w samej chwili wstąpienia NASZEGO na Tron Naddziadów, iż nieprzestaniemy mieć za niezmienny i jedyny cel trudów i troskliwości NASZEJ ustalenie, podniesienie tej pomyślności, tak w obecnym, jak i w przyszłym czasie, niemogliśmy zarazem nie zwrócić się ku wspomnieniu o wypadkach lat świeżo ubiegłych, oznaczonych ciężkimi wprawdzie próbami, ale niemniej i przykładami wysokiej cnoty i nowemi dowodami nieograniczonego, szczerego przywiązania wiernych NASZYCH poddanych wszelkiego stanu do Tronu i Ojczyzny, dowodami, na które nieodżałowany Rodzic NASZ spozierał jako na pociechę, przez Opatrzność Bożką JEMU zesłaną. To wspomnienie przechowa się na zawsze w sercu NASZEM i bezwątpienia przejdzie w najdalszą potomność. Ale życzeniem jest NASZEM, uczucia jakie w NAS wzbudza, raz jeszcze, przy niniejszej uroczystości, wynurzyć publicznie, przez ustanowienie niektórych szczególnych odznaczeń, i przez zwrócenie szczególne ku każdemu ze stanów Państwa, wyrażenia NASZEJ łaski i wdzięczności.

Bohatersey obrońcy Sewastopola zostali przyozdobieni z woli NASZEJ ustanowionemi dla nich, na wstędze orderu Świętego Zwycięzcy Jerzego medalami, z oznaczeniem budzącej dotąd powszechny podziw jedenastomiesięcznej obrony warowni, prawie w mgnieniu oka, przez nichże samych wzniesionych. Teraz zaś ustanawiamy spiszowe, podobne tymże medale, na których są wyobrażone, z jednej strony, pod Wszechwidzącem Okiem Opatrzności, połączone cyfry w Bogu spoczywającego Rodzica NASZEGO i NASZA, z drugiej wiekopomne słowa JEGO: » *W tobie Panie zaufałem, niech się nie powstydzę na wieki.* » Te medale, również na wstędze orderu Śgo Jerzego, przeznaczamy dla wojowników, którzy mieli udział w świetnych walkach i w ogóle w działaniach wojennych z lat 1853, 1854 i 1855, tak w Turcji Azjatyckiej, jako i w granicach NASZEGO Państwa, w odparciu nieprzyjacielskich sił od Petropawłowska i w rozprawie pod Synopą, w której większa część floty Tureckiej została zniszczona. Takież medale na wstędze orderu Świętego Andrzeja Apostoła otrzymają wszystkie stopnie tych lądowych i morskich wojsk NASZYCH, również ruchomej Milicji Krajowej i Małorossyjskich konnych Pułków Kozackich, które w innych czę-

ściach Państwa odpierały nieprzyjacielską napaść, albo znajdując się w miejscach, zostających na stopie wojny, lub w marszu do nich, gotowały się stawić niezlomną zaporę przeciw usiłującym wedrzeć się do wnętrza Rossji. Lekarze i w ogóle Urzędnicy cywilni, którzy byli przy wojskach, mających udział w działaniach wojennych, lub służyli w miejscach ogłoszonych za zostające na stopie wojny, otrzymają medale na wstędze orderu Śgo Jerzego, jeżeli zostawali przy wojskach, dla których medal na tej wstędze jest ustanowiony, lub znajdowali się w rozprawach, za które się przeznacza; inni zaś, na wstędze orderu Śgo Andrzeja Apostoła. Wszystkim innym, podczas ostatniej wojny zostającym w rzeczywistej służbie wojskowej, albo nawet i cywilnej, ale już w rangach oficerskich, albo w Milicji Krajowej i w Małorossyjskich konnych Pułkach Kozackich, będą nadane takież medale na wstędze orderu Śgo Apostołem równego Wielkiego Xięcia Włodzimierza. Takież wyobrażenie i napis umieszczone będą w środku krzyżów, na piersi nosić się mających, które ustanawiamy dla całego Duchowieństwa, od najwyższych Pasterzy Kościoła, do Kapłanów. Noszone na wstędze orderu Świętego Apostołem równego Xięcia Włodzimierza, niech świadczą i przypominają wszem i każdemu, że Duchowieństwo NASZE, i w tej nowej chwili próby, okazało się godnym swego świętego powołania, godnem swoich nieśmiertelnych poprzedników, którzy tylokrotnie dopomogli do ocalenia Ojczyzny, i gorącemi, nieustannie zasyłanemi do Tronu Pana Zastępów modłami, i wymownem, ożywczem słowem, i własnemi chlubnymi czynami. Wraz z krzyżami odbiorą i ustanawiające się dla niektórych części wojsk NASZYCH medale na wstędze orderu Świętego Jerzego, ci Duchowni, którzy byli w pochodach przy pułkach i komendach swoich i nieraz, na samem polu bitwy, z czułą troskliwością i poświęceniem, nieśli pomoc tym, co odebrali ciężkie za ojczyznę rany, pokrzepiając ich w cierpieniach pociechą wiary, lub błogosławiąc ich modlitwą na podróż, z łoża chlubnego zgonu, do wiecznego żywota.

Innym uczestniczącym w rozprawach wojennych, lub należącym do wojsk, postawionych na stopie wojny, albo dla znajdujących się w miejscach, które za zostające na tej stopie były ogłoszone, przeznaczają się też, prócz krzyżów na piersi, medale na wstędze orderu Śgo Andrzeja Apostoła. Duchowni i Posługacze cerkiewni, którzy, ze stopnia swego, nie mogą otrzymać krzyżów na piersi, ale którzy znajdowali się w bitwach, lub innych działaniach wojennych, będą ozdobieni medalami, ustanawiającemi się dla wojsk, na wstęgach orderów ŚŚ. Jerzego lub Andrzeja.

Od tych szanownych sług Ołtarza zwracamy się do NASZEJ wiernej, zacnej Szlachty Rossyjskiej. Oddawna nawykła ona przykładem swoim przodkować innym stanom na polu sławy i ofiar dla Ojczyzny, i nietajno NAM, jak wielkie były te ofiary w ciągu ostatniej wojny.

niając je w zupełności, nadajemy, nie w nagrodę, ale jedynie na ich pamiątkę, każdej rodzinie heckiej, w osobie głowy rodziny, medal ze spisu i wyobrażeniem i napisem, jakie przez NAS zamierzone zostały dla medalów, przeznaczonych wojskom NASZYM. Ma być on noszony w pętlicy, na wstędze orderu Śgo Włodzimierza, i po zgonie tego, kto go otrzyma, będzie przechowywany w rodzinie, przechodząc zawsze do najstarszego w familji.

Takiż medal, dla noszenia na wstędze orderu Śtej Anny, przeznaczony jest dla tych Poczesnych Obywateli i znakomitych Kupców, którzy odznaczyli się ofiarami na koszt wojny, lub na wsparcie ranionym i rodzinom poległych. Stan ten, tudzież wszyscy należący do stanów miejskich i wiejskich ludności, od najzamożniejszych handlarzy i rękodzielników, do prostych rolników i osiedlonych w Rosji cudzoziemskich kolonistów, nie ustępowali innym w dowodach gorliwości, w gotowości poniesienia wszystkiego, i nawet życia swojego w ofierze za NAS i Ojczyznę. Dziękujemy im i wszystkim wiernym poddanym NASZYM, w imieniu teje Ojczyzny, przez NAS i przez nich równie ukochanej. Oby spłynęło na nie błogosławieństwo najszczodroblivszego Boga i przy pomocy tej łaski, obyśmy mieli szczęście wprędce zagładzić same nawet ślady tak powszechnego ciężkiego wytężenia sił Państwa, jak i klęsk częściowych, niektórym krajom Rosji, przez wojnę zadanych.

Przystępując do wypełnienia tej świętej dla serca NASZEGO powinności, musieliśmy nasamprzód zwrócić NASZĘ uwagę na położenie mieszkańców Tauridy, Bessarabji i Gubernji Chersońskiej, Ekaterynostawskiej, części Archangielskiej i nad Bałtyckich, jako najmocniej dotkniętych, w jednych punktach bezpośrednio napadami i zniszczeniem, w innych zaś, skutkiem niezbędnych, dla odwrócenia grożącego blizkiego niebezpieczeństwa, nadzwyczajnych wysiłen i ofiar. Tym gubernijom i obwodowi, uznaliśmy za słuszne, obok wynurzenia NASZEJ wdzięczności, udzielić szczególne ulgi i pomoc. Ta pomoc, po dokładnem zbadaniu potrzeb i położenia każdego z krajów, będzie określona osobnie i co do niej postanowieniami.

Ale straty i ciężary wojny nie ograniczały się temi miejscowościami. Uległy im, mniej lub więcej i inne części Cesarstwa, a wszędzie były one znoszone z mężstwem i cierpliwością, godnemi narodu Ruskiego. Pragnąc, przynajmniej do pewnego stopnia, uczynić skutki ich mniej dotkliwemi i w ogóle nacechować uroczystość NASZEJ Koronacji udzieleniem wiernym poddanym NASZYM wszelkich możebnych, w obecnej chwili, ulgi i łask, a nawet rozszerzyć je i na tych, którzy, lubo ściągnęli na się słuszną karę prawa, za przeciwnie mu czynny, ale przez okazaną skruchę i pokorę w znoszeniu kary, lub z samej natury przewinienia, mogą być uznani zasługującymi na złagodzenie tych kar, lub na przebaczenie zupełne, **ROZKAZUJEMY:**

I. Ze względu, iżby skutkiem znacznego, tak z powodu działań wojennych, jak i byłych chorób epidemicznych, ubytku ludności, niektóre stany nie były obciążone opłatą nadmiernych, nieodpowiednich obecnej liczbie ludności podatków i pełnieniem innych powinności, dokonać niezwłocznie w całym Państwie nowy powszechny spis ludności, na zasadzie osobnych, danych

w tym celu Ministrowi Skarbu przepisów; a tymczasem, nie przestając, z konieczności, do czasu ukończenia spisu, pobierać podatki według spisów ostatniej, 9tej rewizji, ogłosić zawczasu, że zaczynając od 1go Stycznia 1857 roku, wszelka, jaka ztąd wyniknąć może, w porównaniu z okazać się mającą liczbą dusz przewyżka, będzie zaliczona za podatki lat następnych, w stosunku już liczby dusz według nowego spisu.

II. Zaciągów rekrutów w roku bieżącym 1856 i w trzech następujących po nim latach, nie czynić jeżeli Bóg pobłogosławi NAS przedłużeniem stałego pokoju, a żadne nadzwyczajne okoliczności nie sprowadzą konieczności zaciągu.

III. Przepis § 97 wydanej w dniu 29 Stycznia 1855 roku Ustawy Ruchomej Milicji Krajowej, nakazujący za milicjantów, którzy polegą w bitwach, lub umrą z ran, w rozprawie z nieprzyjacielem odniesionych, wydawać gminom i obywatelom kwity zaliczenia za rekrutów — rozciągnąć na wszystkich ubytych milicjantów stu dziewięćdziesięciu ośmiu Drużyn Milicji, którzy weszli do służby na pierwsze wezwanie, nie badając już przyczyn, z jakich wyniknął ubytek w liczbnym tych Drużyn składzie.

IV. Wszystkie zaległości z lat przeszłych, licząc w to i te, które były rozłożone na terminia po 1ym Stycznia roku 1856, tak z podatków podusznego, czynszowego, na komunikacje lądowe i wodne, jak i za prawo pędzenia wódki, wraz z karą pieniężną od tych niedoborów należną, umorzyć i z rachunków wykreślić.

V. Wszystkie Skarbowe z rzeczy służby należności, uszczerbki i straty, które, w pierwiastkowej lub w pozostałej, po dokonaniem już wyeksekwowaniu ilości, lub z rozkładu takowych na rozmaite osoby, nie przewyższają od każdej *sześciuset* rubli srebrem, i wyniknęły ze spraw, wszczętych przed dniem Koronacji NASZEJ, umorzyć i z rachunków wykreślić. Z należności, uszczerbków i strat, tę summę przechodzących, umorzyć każdej osobie, wyeksekwowaniu ulegającej, *sześćset* rubli srebrem, i wyeksekować tylko resztę.

VI. W eksekwowaniu Skarbowych pieniędzy lub innego mienia, utraconych, strwonionych lub przywłaszczonych, stanowiących służbową karę pieniężną, ilekroć postanowiono uznaną należność Skarbową od samych winnych, ich poręczycieli, lub innych osób do sprawy implikowanych, ściągnąć we *dwójnasób*, ma być wyeksekwowany sam tylko kapitał należności. Procentów, gdzie takowe w podobnych razach się zaliczają, i które, po dzień Koronacji NASZEJ, dokąd należało, nie wpłynęły, nie ściągać, chociażby ich summa przechodziła *sześćset* rubli srebrem. Jeżeli darowana część podwójnej kary pieniężnej i procenta, razem wzięte, nie będą wynosiły *sześciuset* rubli srebrem, w takim razie niedostającą do tej cyfry ilość, *odtrącić z pozyskiwanego kapitału*.

VII. Wszystkie niewypłacone lub niepowrócone po dzień Koronacji NASZEJ pieniężne z rzeczy służby należności, kary i utraty wynikłe ze spraw Skarbowych lub kryminalnych za czynności, dokonane od lat dziesięciu przed tym dniem, a w tej liczbie kary pieniężne, wyrzeczony na urzędników z rzeczy służby, właściwie za uchybienia z urzędu w przedmiotach: dzierżaw trunkowych, Skarbowych liwerunków i przedsięwzięć — z ra-

chunków wykreślić i umorzyć, a wszystkich tych, którzy za sprawy tego rodzaju zostają pod aresztem, na wolność wypuścić niezwłocznie. Z tego wyłączają się i zwyczajnemu biegowi sprawiedliwości pozostawiają takie tylko sprawy, w których dotąd nie zostały złożone rachunki z użycia summ Skarbowych.

VIII. Wszelkie Skarbowe pieniądze ze służby należności, między innymi i poszukiwania z rzeczy dzierżaw trunkowych, Skarbowych liwerunków i przedsiębiorstw, przechodzące na spadkobierców osób, od których należności przysługiwały, a które umarły przed dniem Koronacji NASZEJ, darować, nie pociągając też do odpowiedzialności nawet tych, którzy, na przypadek niedostateczności majątku spadkobierców, powinnyby byli za nich odpowiadać.

IX. Zaniechać wszędzie poszukiwań ku wykryciu majątku osób, które okazały się niewypłacalnemi w uiszczeniu zarobków od wziętych przez nie na porękę defraudantów, jeżeli te osoby umarły przed dniem NASZEJ Koronacji.

X. Wszystkim tym, którzy dla niewypłatności jakichbądź należności trzymani są po dziś dzień pod aresztem, lub oddani na zarobki albo na porękę, darować i takowych oswobodzić, samą zaś należność, tudzież karę za niewypłacenie w czasie właściwym, z rachunków wykreślić, wszakże nie rozciągając tego na sprawy jeszcze nieukończone, jeżeli one nie wchodzą pod przepisy artykułu VII.

XI. Postanowienia artykułów poprzedzających IV, V, VI, VII, VIII, IX i X, nie rozciągają się:

1) Na niedobory z rzeczy dzierżaw trunkowych, liwerunków i przedsiębiorstw Skarbowych, tudzież na niedobory akcyzowego z różnych artykułów poboru, ziemskich powinności, kapitałów żywności, długów zakładom kredytowym i w ogólności na exekwowanie summ, należących do kapitałów miejskich, gminowych, poborów z włościan i t. p.

2) Na tych, którzy skradli lub strwonili Skarbową lub należącą do ustanowionych od Rządu instytucji, jakiegobądź rodzaju własność, kiedy zachowanie takowej mieli sobie stale lub czasowo powierzonym.

3) Na osoby, które trzymane są pod aresztem, lub oddane na porękę, lub na zarobki, za długi prywatne, chociażby zarazem należała się od nich należność Skarbową, niniejszym Manifestem darowana.

XII. Za ludzi opuszczonych w rewizji, wykrytych z jakiegobądź powodu przed dniem Koronacji NASZEJ, również za zbiegów, którzy wrócili i w terminie 4 tygodni, przepisany Ustawą o 9tym spisie ludności, niezameldowani zostali, również po dzień NASZEJ Koronacji, nie rozciągając kar, wskazanych za to w Ustawie o Spisie.

XIII. Umorzyć i z rachunków wykreślić zaległe po dzień Koronacji NASZEJ:

1) Należności już obrachowane i do ściągnięcia podane, za użyty zamiast stęplowego, prosty papier, lecz które do tego czasu nie były do Skarbu wniesione, również opłaty przypadające za przeciągnięte nad termin paszportu zagraniczne, dotąd także nieuiszczone.

2) Zaległe opłaty z rzeczy zaciągów rekruckich, należne Skarbowi od drobnych właścicieli ziemi i wsi, w zamian za rekrutów w naturze, również wszelkie niedobory pieniędzy rekruckich w Gubernjach przytykają-

cych do Północnej, zachodniej i Południowej granicy Rossji Europejskiej.

3) Opłaty pozostające do ściągnięcia za podwyższenie w rangach i za otrzymane Ordery.

4) Kary pieniężne ustanowione za wydanie bez upoważnienia właściwej Zwierzchności nagród, z pozostałości etatowych lub z summ konfiskacyjnych.

5) Należności, nagromadzone w Urzędach Solnych z powodu wydania zadatków i przypadające z ostatecznych obrachunków od ludzi stanu miejskiego i włościańskiego, jako: dostarczycieli drzewa, właścicieli fur, furmanów i flisów, z wyłączeniem jedynie zadatków wydanych na czas od 1 Stycznia 1856 do lat następujących, i nie stosując tej łaski do kontraktów, zawartych z przedstawieniem kaucji.

6) Nie pozyskane straty od fabrykantów wódki, za niedostarczenie przez nich do Skarbu wódki, już wykreślonej ze sperandy, jeżeli skutkiem takowego niedostarczenia Skarb straty nie poniósł; jeżeli zaś nastąpiły straty nie przewyższające cyfry sztrafów, wtedy mają być pozyskane same tylko te straty.

7) Niedobory opłat gildyjnych, za posiadanie w stolicach domów, oszacowanych według taxy miejskiej więcej siedmiu tysięcy pięciuset rubli srebrem, również niedobory opłat gildyjnych od osób, które weszły ze Skarbem w umowy o liwerunki lub przedsięwzięcia na summy przewyższające prawa, ich stopniowi służące.

8) Niedobory z rzeczy przepisanej Ustawą Handlową poboru na rzecz Skarbu za posiadanie kramów.

9) Niedobory 1 procentu należnego Skarbowi za odziedziczenie w spadku kapitały kupieckie.

10) Niedobory, należne od włościan wszelkich zarządów, za budowanie statków wodnych z drzewa Skarbowego, pochodzącego z lasów należących do Górnictwa.

11) Niedobory, należne za ziemię, przed tem oddawaną w dzierżawę czynszową, a które następnie, z NAJMIŁOŚCIWSZEGO nadania, przeszły na własność osób prywatnych.

12) Niedobory, należne od włościan Skarbowych tak osobiście, jako od gmin i wsi, za używanie ziem skarbowych i oddzielnych uroczysk, które nie były im jeszcze przepisany porządkiem oddane.

13) Kara pieniężna policzona za nieuiszczenie w terminie opłat należących się od włościan Skarbowych za uroczyska czynszowe.

XIV. Co do pożyczek, udzielonych w różnych czasach tak gminom jak i osobom prywatnym, poczynione być mają następujące ulgi: 1) Wszystkie summy należące się jeszcze Skarbowi Państwa z pożyczek, udzielonych przez byłą w Moskwie Komisję dla przyjsia w pomoc mieszkańcom Moskwy i Gubernji Moskiewskiej na skutek najścia nieprzyjaciela w 1812 roku, darować i z rachunków wykreślić. 2) Umorzyć również zaległości z summ Skarbowych i fabrycznych, do 1go Stycznia 1856 roku, z powodu rozmaitych okoliczności, udzielonych, jako pożyczka, majstrom, robotnikom stałym i włościanom liczącym się w zakładach górniczych Skarbowych, oraz w wydziale solnym—robotnikom Skarbowym w kopalniach soli i furmanom, którzy z takowych dotąd nie uiszcili się, z wyjątkiem zadatków i innych zaliczeń, danych na rok 1856 i następujące. 3) Co do wexli, przeciw którym protestował Bank Handlowy i jego kan-

jak niemniej co do obligacji byłego kantoru tegoż w Astrachaniu, za które kapitał przypadający wypłacony lub wyeksekwowany, zaległe do 1856 r. recambio i pieniądze półprocentowe, mają być umorzone. Od wexli zaś, za które kapitał nie został jeszcze zupełnie wyeksekwowany, w miejsce recambio, i procentów stanowiących karę, uważane być mają odtąd jako zaległości tylko procenta ściśle obrachowane do czasu wypłaty kapitału. 4) Również wykreślić z rachunków summy, użyte za granicą na utrzymanie lub odesłanie do Rosji rozmaitych osób stanu niezamożnego. 5) Umorzyc przypadającą od włościan dóbr Państwa spłatę pożyczki, udzielonej im jako zapomogę podczas nieurodzaju, a to w zamian za wypłacenie do Skarbu, z rozporządzenia Ministra dóbr Państwa, miliona rubli. 6) Z pożyczki, udzielonej ze Skarbu Państwa, z powodu nieurodzajów, włościanom rozmaitych wydziałów a także mieszkańcom miast, umorzyc jedną trzecią część. 7) Wszystkie procenta, przypadające za niewypłatę na termin pożyczek, z powodu pożarów, powodzi, przeniesienia domów i t. p., przez Skarb Państwa udzielonych mieszkańcom miast, miasteczek i osad, jak niemniej włościanom, mają być umorzone i z rachunków wykreślone. 8) Summy przypadające jeszcze z pożyczek, wskazanych w §§ 6m i 7m niniejszego XIV art., mają być wypłacane ratami w ciągu lat od 10ciu do 20stu, z procentem lub bez takowego, stosownie do tego, na jakich warunkach pożyczki te pierwotnie udzielone zostały. Minister Skarbu ma się znieść z kim należy i uczynić stosowne w tym względzie rozporządzenia. 9) Od pożyczek z kapitału żywnościowego włościanom dóbr prywatnych, mieszczanom i innym stanom należącym do Wydziału Ministerstwa Spraw Wewnętrznych udzielonych na termin dłuższy od lat trzech, liczyć odtąd w miejsce sześciu, tylko cztery od sta, a od pożyczek z powodu pożarów z kapitału posiłkowego udzielonych, dłużnicy nie mają odtąd płacić żadnego procentu. Obok tego pozostawia się uznaniu Ministra Spraw Wewnętrznych, na skutek wstawienia się władz miejscowych w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, dozwałać, by niektórym osobom, bardzo potrzebującym, wypłata pożyczek rozłożoną została na raty, stosownie do pozyeji i stopnia zaufania, jakie w dłużnikach położyć można, a mianowicie, co do pożyczek z kapitału żywnościowego, na przeciąg czasu nie przechodzący lat dwudziestu, a co do pożyczek z kapitału posiłkowego—lat dziesięciu.

XV. Osobom, które za rozmaite przestępstwa polityczne uległy karom i dotąd nie zostały amnestjonowanymi, lecz z powodu wyrażonego przez nie żalu i przez wzgląd na nienaganne po wydaniu na nie wyroku sprawowanie się, zasługują na ulaskawienie, udzielić, na mocy szczególnych co do tego ustanowionych prawideł: jednym—mniejsze lub większe ulgi w samem miejscu ich wygnania; innym zaś,—uwolnienia od takowego, z prawem zamieszkiwania w jednej ze wskazanych im środkowych gubernji Wielkorossyjskich, a niektórym—pozwolenie zamieszkiwania gdzie sobie życzyć będą, w granicach Naszego Cesarstwa i Królestwa Polskiego, z wyłączeniem tylko S. Petersburga i Moskwy.

Tym z pomiędzy otrzymujących obecnie przebaczenie, którzy ulegli karze na mocy wyroku Najwyższego

Sądu Kryminalnego z 13go Lipca 1826 r. i zdania Rady Państwa z 24go Lutego 1829 r., lub na mocy postanowień Komisji Wojenno-Sądowych, za uczestnictwo w zamiarach i działaniach towarzystw tajnych, wykrytych w latach 1825 i 1827, lub za udział wzięty w rokoszu wynikłym w Polsce w 1831 roku, a do owego czasu należeli do stanu szlacheckiego dziedzicznego, nadać, wraz z prawem ich potomstwem, po wydaniu na nich wyroków spłodzonem, wszystkie prawa szlachectwa dziedzicznego, bez prawa atoli do dawnych majątków.

Nazwiska osób skazanych wyrokami z lat 1826, 1827 i 1829, którym udziela się szlachectwo dziedziczne, wskazane są w osobnym Ukazie Naszym do Rządzącego Senatu a nazwiska tych, którzy wzięli udział w rokoszu Polskim, a obecnie mają korzystać z praw szlachectwa dziedzicznego, ogłoszone zostaną przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Tym, którzy należeli do innych stanów, udzielają się także i na teże zasadzie, wraz z prawami ich dziećmi po wydaniu na nich wyroku spłodzonemi, te prawa stanu, jakich przed wyrokiem używali.

Osoby zostające, z powodu udziału w przestępstwach politycznych pod szczególnym dozorem policji, od takowego uwolnione być mają.

O wszystkich tych ulgach i łaskach ma być oznajmionem porządkiem przepisany komu należy.

XVI. Osobom, które na skutek udziału w przestępstwach politycznych znajdują się w służbie wojskowej, lądowej lub morskiej i w ciągu takowej byli zawsze dobrze atestowani przez swych bezpośrednich zwierzchników, zostaną także udzielone szczególne ulgi i łaski. Stopniowanie i wysokość tych ulg oznaczoną zostanie dla każdej osoby stosownie do nadejść mających sprawozdań szczegółowych o ich sprawowaniu się i służbie.

XVII. Osobom, które z powodu dokonanych przez nie prawu przeciwnych czynów, lub na skutek ciężącego na nich wielkiego podejrzenia, oddane zostały wyrokiem sądowym pod szczególny dozór policji, i przez cały czas zostawania pod tym dozorem, sprawowały się nienaganne, przebaczyć lub udzielić ulgi na zasadach następujących: 1) Pozbawionych wszystkich praw stanu i osiedlonych w rozmaitych oddalonych gubernjach przeprowadzić z tych gubernji do innych mniej oddalonych, stosownie do wskazania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, z dozwoleniem im zapisania się do jakiegokolwiek stanu opodatkowanego, bez uwolnienia ich atoli z pod szczególnego dozoru policji. 2) Uznanych przez Sąd za podejrzanym o takie przestępstwa, za które na mocy praw należało wyznaczyć karę połączoną z utratą wszystkich praw stanu, uwolnić od szczególnego dozoru policji, jeżeli znajdowali się oni pod nim, nie mniej jak w ciągu lat 15tu i przez cały ten czas sprawowali się nienaganne, z wzbronieniem atoli wjazdu do St. Petersburga i Moskwy. 3) Uznanych przez Sąd za podejrzanym o takie przestępstwa lub wykroczenia, za które ustanowione są kary poprawcze, połączone z pozbawieniem wszystkich szczególnych praw i przywilejów, osobście lub z pochodzenia posiadanych, uwolnić od szczególnego dozoru policji, jeżeli znajdowali się oni pod takowym niemniej jak lat 4 i przez cały ten czas sprawowali się nienaganne. 4) Uznanych przed Sąd za podejrzanym o takie przestępstwa lub wykroczenia, za któ-

re ustanowione są kary poprawcze, połączone z pozbawieniem niektórych tylko wart. 53 Kodexu z 15 Sierpnia 1845 wyszczególnionych praw i przywilejów, uwolnić od szczególnego dozoru policji, jeżeli znajdowali się pod nim niemniej jak lat 2. 5) Uznanym przez Sąd za podejrzanych o takie przestępstwa i wykroczenia, za które ustanowiona jest kara nie połączona ani z pozbawieniem ani z ograniczeniem praw i przywilejów, uwolnić niezwłocznie z pod szczególnego dozoru policji. 6) Oddanym pod szczególny dozór policji na czas oznaczony wyrokiem sądowym, skrócić ten czas o połowę.

XVIII. Oddanych pod szczególny dozór policji z obowiązkiem zamieszkiwania w miejscach wskazanych, jeżeli ulegli temu nie na skutek formalnych wyroków sądowych za doowiedziane im przestępstwa i nie za uznanie ich przez Sąd za silnie podejrzanych, uwolnić od tego dozoru z dozwoleństwem im także zamieszkiwania gdzie sobie żyć będą.

XIX. Wszystkich zostających do dnia NASZEJ Koronacji pod śledztwem i sądem za takie przestępstwa i wykroczenia, za które podług praw nie należą się kary połączone z pozbawieniem wszystkich praw stanu lub wszystkich praw i przywilejów szczególnych osobicie i stosownie do stanu zostającemu pod sądem służących, lub z ograniczeniem tych praw i przywilejów na mocy art. 53go Kodexu z 15 Sierpnia 1845 r. lub na mocy art. 68, w skutek wydalenia ze służby, uwolnić od śledztwa i Sądu z rozciągnięciem tej łaski i na tych, których winy jednej z kar powyższych nie ulegające, nie były do dnia NASZEJ Koronacji, dla braku wiadomości o nich, wykryte.

Jeżeli za jedno i toż samo przestępstwo, z powodu okoliczności, takowemu towarzyszących, wyznaczonych jest kar kilka, lub oprócz kary osobistej i kara pieniężna, a jedna z tych kar osobistych lub pieniężnych należy do liczby takich, od których stosownie do prawideł w tym i innych artykułach niniejszego Manifestu wyszczególnionych, winni nie uwalniają się, wówczas sąd, nie czyniąc rozporządzeń o uwolnieniu pod sądem zostającego, obowiązany jest ukończyć śledztwo i wydać należyty według prawa wyrok, a następnie, stosownie do rodzaju wyznaczonej tym wyrokiem kary, bądź kazać takową wykonać, bądź uwolnić pod sądem zostającego, od kary osobistej, na mocy niniejszego artykułu, a od kary pieniężnej na mocy postanowień niniejszego Manifestu, wyszczególnionych w artykułach V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII i XIII.

W razie zbiegu przestępstw, pociągających za sobą jedną z kar wyżwskazanych, sąd jakkolwiek skazuje winnego na cięższą z kar wyznaczonych za popełnione przezeń przeciwne prawu postęпки (Kodex, art. 156) lecz nie wyznacza mu tej kary w jej stopniu najwyższym.

Zostający pod śledztwem i sądem, dla których główna kara, prawem przepisana, połączona jest z pozbawieniem lub ograniczeniem praw, lecz z powodu nieleżności lub dla innych przyczyn, powinna być zamienną na inną, mniej ciężką, to jest nie pociągającą za sobą utraty lub ograniczenia praw, nie powinni być uwolnieni od dalszego prowadzenia śledztwa i od Sądu, lecz kary dla nich łagodzą się stosownie do postanowień artykułu XXV.

Ci z pomiędzy obwinionych o bezprawne przywłaszczenie cudzej własności i w ogóle o wyrządzenie komu przez swe przestępstwo lub wykroczenie szkody, uszczerbku lub obrazy, którzy zostaną na mocy niniejszego Manifestu uwolnieni od należącej się im według prawa kary, obowiązani są wszelakoż wynagrodzić szkodę, uszczerbek lub obrazę wyrządzoną przez się osobom prywatnym, jeżeli te osoby tego żądać będą, a w skutku tego sprawy z którymi połączone są takie processa prywatne, nie wstrzymują się w swym biegu.

XX. Z prawideł ustanowionego w poprzedzającym XIX artykule wyłączają się ci, co się dopuścili defraudacji leśnej, zaboru, podpalenia i niszczenia lasów Skarbowych, skarbowo-włściańskich należących do wydziału stadnin, okrętowych, należących do wydziałów wojennego i górniczego, tudzież innych przekroczeń Ustawy o tych lasach lub prawideł o spławie drzewa i statków; oraz ci którzy są obinieni o sprzedaż lub zamię drzewa wydanego im bezpłatnie na własny użytek. Uwalniają się oni od śledztwa i sądu chociażby ulegali za to, na mocy praw, jednej z kar połączonych z pozbawieniem wszelkich praw stanu, lub wszystkich praw i przywilejów szczególnych osobicie i do stanu przywiązanych, lub z utratą niektórych praw i przywilejów osobistych, jeżeli niedopuszcili się przytem jakiegokolwiek innego, od naruszenia Ustawy, o tych lasach niekwalifikującego przestępstwa, za które w kodexie z 15 Sierpnia 1845 r. wyznaczona jest kara, połączona z utratą wszystkich praw stanu, lub wszystkich szczególnych praw i przywilejów osobicie i do stanu zostającego pod sądem przywiązanych, lub też z utratą niektórych osobistych praw i przywilejów.

Sprawy o defraudacje leśne, zabór, podpalanie i t. p. w lasach należących wspólnie do skarbu i osób prywatnych, lub stanowiących przedmiot sporu pomiędzy skarbem i osobami prywatnymi, oraz w lasach otwartych, winne być ukończone stosownie do ustanowionych na ten cel prawideł, a to dla ustanowienia wysokości wynagrodzenia, jakie należeć się może osobom prywatnym lub stanom.

XXI. Przestępców skazanych na karę chłosty pletnią z piętnowaniem i na zesłanie do robót ciężkich, lub na karę chłosty różgami, zastępującą w niektórych wypadkach karę chłosty pletnią, uwolnić od kary cielesnej i piętnowania i po dokonaniu nad nimi w przypadkach przez prawo wskazanych, obrzędu przepisanego, (prawa krym. art: 1385, podług VI ciągu dalszego), wysłać na miejsce wskazane wyrokiem sądowym.

XXII. Tym z przestępców, którzy będąc według prawa wolni od kary cielesnej, skazani zostaną na zesłanie do robót ciężkich, zmniejszyć wyznaczony im wyrokami sądowymi czas trwania tych robót, ograniczywszy takowy dla skazanych do robót na czas nieograniczony do lat 20tu, i skróciwszy takowy dla innych o jedną trzecią. Skazanym na osiedlenie do bardziej oddalonych miejsc Syberji, wyznaczyć na osiedlenie miejsca Syberji mniej oddalone, a tym, którzy skazani zostali na osiedlenie w miejscach Syberji mniej oddalonych, dozwolnić zapisywać się do gmin miejskich lub wiejskich, stosownie do prawideł, wskazanych w kodexie o zesłanych, po upływie lat ośmiu.

XXIII. Skazanych na karę chłosty różgami i na oddanie do aresztanckich rôt poprawczych Wydziału Cywilnego lub zamiast tych do rôt aresztanckich Wydziału Wojenno-Lądowego lub Morskiego, lub zamiast tego do domów pracy, uwolnić od kary cielesnej i tylko wysłać, dokąd należy, stosownie do wyroku sądowego.

XXIV. Tym, którzy będą według prawa wolni od kary cielesnej, skazani zostali na mieszkanie w Gubernjach Syberyjskich, dozwolnić, jeżeli sprawować się będą nienagannie, po zamieszkaniu w miejscu na pobyt wskazanem pięciu lat, przejść, z zezwolenia władzy miejscowej, do oddalonych Gubernji Rossji Europejskiej, gdzie pozostawać winni pod szczególnym dozorem policji również w ciągu lat pięciu; skazanych zaś na mieszkanie w oddalonych północnych Gubernjach oprócz Syberyjskich, wysłać, jeżeli tego życzyć sobie będą, na mieszkanie do miast powiatowych Gubernji Orenburskiej, z dozwoleniem im, po pięcioletnim tam pobycie, obok nienagannego sprawowania się, wrócić, z upoważnienia władzy miejscowej, do Gubernji środkowych, z wyjątkiem tej z której pierwotnie wysłani zostali, i miejsce z nią graniczących, z zostawieniem wszelakoż wszędzie, również w ciągu 5ciu lat, pod szczególnym dozorem policji miejscowej.

XXV. Skazanym na osadzenie w domu roboczym skrócić oznaczony wyrokiem czas zostawania tamże o jedną trzecią; skazanym na osadzenie w twierdzy lub w domu poprawy, lub w wieży, skrócić czas zostawania tamże o połowę.

XXVI. Skazanych na kary mniej ciężkie od wyszczególnionych w poprzedzającym artykule XVtym, lub na kary pieniężne, jeżeli takowe wyznaczone zostały za takie przestępstwa lub wykroczenia, które według prawa nie pociągają za sobą kar połączonych z pozbawieniem wszelkich praw stanu, lub wszystkich szczególnych praw i przywilejów osobiste i do stanu przywiązanych, lub z utratą niektórych praw i przywilejów osobistych, jak również nie pociągają za sobą wydalenia ze służby, uwolnić zupełnie od kar osobistych i pieniężnych.

Przy uwolnieniu od kar pieniężnych w tym artykule wzmiankowanych, przestrzegać należy, że takowe nie rozciąga się na tę część kary pieniężnej, która, na mocy rozmaitych Ustaw, stanowi nagrodę dla tego co wykrył przestępstwo, złapał przestępcę, lub doniósł o nim i t. p. Również nie umarza się ta część kary pieniężnej wyznaczonej za nieprawne wszczęcie procesu, która idzie na korzyść sędziów i sekretarzy, władz sądowych.

XXVII. Na zasadzie ogólnych postanowień poprzedzającego artykułu XXVI, o karach pieniężnych, umorzyć wszystkie dotąd nieuiszczone, bąc za opóźnione doniesienie o nowonarodzonych dzieciach żołnierzy i majtków, bąc za nicodestanie ich dokąd należało dla zapisania do kantonistów lub na służbę, przyczem wstrzymane być mają wszystkie toczące się w tym przedmiocie sprawy, oraz ma być rozesłane wszędzie zawiadomienie, że odtąd termin w którym donosić należy wydziałom Wojenno-Lądowemu i Morskiemu o dzieciach żołnierzy i majtków, oznacza się od jednego spisu ludność do drugiego, i że ci tylko za winnych niemeldowania uznani i na kary pieniężne skazani zostaną, którzy tego nie wykonają przy nowym spisie ludności. Obok tego ustanowić jako prawidło ogólne: 1) Wszystkim w ogóle żoł-

nierzom dymisjonowanym, osiedlonym stałe w miastach, osadach, miasteczkach, w dobrach Skarbowych, Koronnych, jednodworcowych górniczych, dworcowych i innych miejscach zamieszkałych przez ludzi stanów wolnych, zwracać, jeżeli tego życzyć sobie będą, wszystkich ich synów zostających lub liczących się w Wydziałach Wojenno-Lądowym i Morskim, z wyjątkiem tych, którzy weszli już do służby rzeczywiście do pułków i komend, do ekwipażów morskich i innych części Armji i Floty. 2) Na tejsze zasadzie zwracać wdowom po żołnierzach, jeżeli tego życzyć sobie będą, wszystkich lub kilku synów, jeżeli same mają odpowiednią nieruchomości i przyjmą ich na stałe przy sobie osiedlenie. 3) Krewnym i opiekunom nieletnich dzieci żołnierskich dozwolnić osiedlić je przy sobie na stałe mieszkanie, jeżeli możność uczynienia tego poświadczoną zostanie przez Władzę miejscową. 4) Sieroty po żołnierzach oraz do kantonistów zapisane, jak niemniej dzieci nieprawego łoża, do Wydziału Wojennego należące a nie mające jeszcze lat 14tu, mają być oddane osobom dobroczynnym stanów wolnych pod zupełną ich opiekę, jeżeli życzyć sobie będą przyjąć ich do składu swych rodzin, lecz nie inaczej, jak po przekonaniu się Gubernatora miejscowego o moralności osób, życzących sobie przyjąć te dzieci na swą opiekę, oraz o możności ich zabezpieczenia dla swych wychowawców stałego osiedlenia. 5) Wszystkich kantonistów i inne dzieci, liczących się obecnie w wydziałach Wojennym i Morskim, i oddawanych na zasadzie poprzedzających 4ch §§ artykułu niniejszego, wykreślić na zawsze ze spisu tych Władz i od dnia tego wykreślenia przestać dawać przeznaczone dla nich żywność i utrzymanie. 6) Wszystkich kantonistów, dzieci żołnierzy, majtków i innych, którzy stosownie do tych prawideł wykreśleni zostaną z kontrol Wydziału Wojennego, rodzice, krewni lub opiekuni biorąc ich do siebie, obowiązani zapisać ich, jak skoro rozpocznie się nowy spis ludności, do jakiego stanu opodatowanego; do tego zaś czasu wolni są oni od wszelkich podatków osobistych i ciężarów.

Dzieci żołnierzy i majtków nie chrześcijan, które należąc do wydziału Wojennego, przyjęły Wiarę Chrześcijańską, nie oddają się rodzicom lub krewnym trwającym w dawnej swej wierze, lecz mogą być wzięte w opiekę przez osoby wyznania Chrześcijańskiego.

Srodki te zastosować także do kantonistów wojennych innych wydziałów.

XXVIII. Stosownie do prawideł wyszczególnionych w poprzedzających artykułach XXI — XXVII, postępować także należy z tymi co się dopuścili postępów prawom przeciwnych, którym jakkolwiek wyrok skazujący ich na kary wskazane w tychże artykułach był przeczytany, lecz do czasu otrzymania na miejscu niniejszego Manifestu, nie został jeszcze wykonany.

XXIX. Uwolnić od służby wszystkich niższych stopni Wydziałów Wojenno-Lądowego i Morskiego, którzy, przesłużwszy lata przepisane do otrzymania dymissji, nie skorzystali z takowej jedynie na skutek kar wyznaczonych bez sądu, lub też na skutek sądu; lecz za przestępstwa i przekroczenia, które prawo stawia na równi z pierwszą dezercją. Jeżeli pomiędzy nimi znajdują się tacy, którzy po wyznaczeniu im kary, otrzymali za wysługę 20tu lat medal Stej ANNY przez nieuwagę dowódcz-

ców, którzy ich do takowego przedstawili, wówczas pozostawić im te medale, i zaniechać wszelkich pod tym względem poszukiwań. Łaskę tę rozciągnąć i na tych niższych stopni, którzy do 1 Września 1856 roku wysłużą lata przepisane dla otrzymania dymissji.

XXX. Niższym stopniom z osiedleńców wojennych Gubernji Nowgorodkiej, którzy mieli udział w zaburzeniach, jakie miały miejsce w okręgach żołnierzy—rolników 1831 r., udzielić przebaczenie, dozwoleńszy im po otrzymaniu dymissji, równie jak i uwolnionym już od służby, przemieszkować w rodzinnej okolicy, jeśli zostając na służbie, nie popełnili jakiegobądź ważnego przestępstwa.

XXXI. Tym z przestępców, względem których wydany przez Sądy wyrok już wykonany został, lub wprowadza się w rzeczywiste wykonanie, jeśli od czasu wydania tego wyroku postępowali nienagannie, nie byli na nowo pod sądem i nie dopuścili się zbiegostwa, udzielić następnie ułaskawienia: 1) Skazanym do robót ciężkich nie z zesłanych osiedleńców, którzy postąpili do oddziału poprawiających się, zaliczyć, dla zmniejszenia zakresłonego im przez wyroki sądowe terminu robót, czas, przepędzony w drodze do miejsca zesłania—za rok jeden, a rok, przepędzony w oddziale na próbie—za półtora roku rzeczywistej roboty ciężkiej, pozostawiwszy Głównym Zwierzchnościom Syberji rozciągnąć to prawo i na tych skazanych do robót ciężkich, którzy do dnia Koronacji NASZEJ weszli w oddziały próbne i w oznaczony dla próby termin uznani zostaną za zasługujących na przeniesienie ich do oddziału poprawiających się. 2) Zesłanym do Syberji na osiedlenie, którzy do dnia Koronacji NASZEJ przebyli w Syberji nie mniej pięciu lat, dozwoleć podawania prośb o zaliczenie ich do włościan dóbr Państwa; tym zaś, którzy przebyli nie mniej jak lat dziesięć, tak zaliczonym już do włościan dóbr Państwa jak i niezaliczonym, lecz których dobre postępowanie poświadczą Ekspedycje zesyłkowe, jeśli tylko nie należą do włóczęgów, ukrywających swe pochodzenie, dozwoleć zapisywać w miastach jako mieszczanom, nie nadając im jednakże prawa przechodzenia do wyższych stanów miejskich. 3) Przy wpisywaniu na tej zasadzie osiedleńców do włościan dóbr Państwa i mieszczan, umarzać i wykreślać z rachunków przypadające od nich niedobory w podatkach skarbowych. 4) Zesłanym na osiedlenie w odleglejsze miejsca Syberji, a którzy tam przebyli nie mniej jak dwa lata do dnia Koronacji NASZEJ, dozwoleć prosić o przeniesienie ich w miejsca Syberji nie tak odległe. 5) Zesłanym do Syberji na mieszkanie, z zamknięciem lub w miejsce takowego, z zaleceniem niewydalania się z miasta, osady, lub wsi przeznaczonych na miejsce zamieszkania, skrócić czas zamknięcia lub niewydalania się o połowę. 6) Zesłanym na mieszkanie do Gubernji Syberyjskich, bez zamknięcia lub niewydalania się z wyznaczonego miejsca zamieszkania, dozwoleć prosić o przeniesienie ich w inne oddalone Gubernje zewnątrz Syberji. 7) Zesłanym na mieszkanie, w oddalone Gubernje, oprócz Syberyjskich, z zamknięciem lub wzbронieniem wydalania się gdziebądź z miejsca wskazanego zamieszkania, skrócić o połowę czas takiego zamknięcia lub niewydalania się, a tym, którzy zesłani do tych Gubernji bez zamknięcia lub niewydalania się z wskazanego miejsca pobytu, do-

zwoleć wstąpienia do służby wojennej w Syberji lub za Kaukazem, jako żołnierzom, na ogólnej zasadzie dla ludzi tego rodzaju; tym zaś którzy z pochodzenia swego mieli prawo wstępowania do służby cywilnej, dozwoleć, za decyzją Główniej miejscowej Zwierzchności w Syberji, wejść do tejże służby w Syberji na kancelistów, z prawem uzyskania pierwszej klasowej rangi po upływie lat dwunastu. Tym z nich, którzy się zapiszą do stanu miejskiego, dozwoleć zajmowania się handlem za świadectwami trzeciego rodzaju, ustanowionemi dla handlujących mieszkańców wiejskich. 8) Zostającym w rotach poprawczych arezstanckich Zarządu Cywilnego, lub też zamiast takowych w rotach arezstanckich Zarządów Wojenno-Lądowego i Morskiego, lub w domach roboczych, skrócić czas zostawania w tych rotach i domach o jedną trzecią część; a zamkniętym w twierdzach, domach poprawy, więzach i skazanym na arezt krótki—o połowę. 9) Wyprawionym do Syberji dla zamieszkania stałego, zamiast oddania do rot arezstanckich i innych miejsc zamknięcia, skoro minął już termin, zakresłony dla pozostawienia ich pod zarządem Ekspedycji zesyłkowych, dozwoleć, jeśli tylko Władza miejscowa poświadcza dobre ich sprawowanie się, powrotu do Gubernji wewnętrznych, oprócz tej z której zesłani zostali, oraz miejsc z nią graniczących, pod szczególnym dozorem Policji w ciągu dwóch lat i bez prawa wyjeżdżania przez cały ten przeciąg czasu, z naznaczonego im na mieszkanie miejsca. 10) Tym z osób, wymienionych w poprzedzającym punkcie 9m, które znajdują się jeszcze pod Zarządem Ekspedycji zesyłkowej, dozwoleć, równieży na teży zasadzie, powrotu do wewnętrznych Gubernji, lecz tylko po upływie 2ch lat od czasu, kiedy minie zakresłony im na mocy dodat: do art: 1737 Ust: o zostaw: pod strażą i o zesłanych (Ciąg dalszy XVIII) termin do zostawania pod Zarządem Ekspedycji zesyłkowej, i jeśli Zwierzchność miejscowa poświadczy ich dobre sprawowanie się.

XXXII. Skazanych na karę lub zapłatę za defraudację leśną, zabór, podpalanie i inne przekroczenia Ustaw leśnych (art: XX) lub przepisów i prawideł o spalwaniu statków i drzewa, uwolnić od kary i opłaty pieniężnej, a tych z pomiędzy nich, którzy za te przekroczenia już oddani zostali do rot arezstanckich lub są osadzeni w innych więzieniach, uwolnić od areztu i kary pieniężnej, jeśli tylko nie popełnili przy tem innego jakiegobądź, nie odnoszącego się do naruszenia wyżej przytoczonych Ustaw i przepisów występku, za który w Kodexie z d. 15 Sierpnia 1845 r. oznaczone są kary, połączone z utratą wszelkich praw stanu, albo też wszystkich szczególnych praw i przywilejów osobiście i według stanu osądzonemu przynależnych, lub wreszcie z utratą niektórych osobistych praw i przywilejów, określonych w artykule 53m Kodexu z d. 15 Sierp: 1845 r. Uwolnić także od kary pieniężnej skazanych na taką za sprzedaż lub zamię drzewa wydanego im bezpłatnie dla użytku własnego, i umorzyć kary, wymierzone na włościan dóbr Państwa i innych kolonistów, lub straż leśną i Oficerów Korpusu Leśnego za niedozór, skoro defraudacja leśna lub inne przekroczenia Ustawy leśnej popełnione zostały przez niewiadomych sprawców, lub jeśli winowajcy nie są w stanie zapłacić przypadających za to należności pieniężnych.

Kary pieniężne, przypadające za defraudacją leśną i inne przekroczenia Ustawy leśnej na korzyść osób prywatnych lub stanów, nie umarzają się.

XXXIII. Tym, którzy wydalili się bez prawnych paszportów z miejsca swego zamieszkania, lub zupełnie z granic Ojczyzny, jeśli nie popełnili żadnego innego występkę, ulegającego jednej z kar głównych lub poprawczych, połączonych z pozbawieniem wszelkich szczególnych, osobiście i według stanu przynależnych praw i przywilejów lub też z utratą niektórych osobistych praw i przywilejów określonych w art. 53cim Kodeksu z d. 15go Sierpnia 1845 roku; udzielić przebaczenie, jeśli przebywający wewnątrz Państwa— nie później jak w sześć miesięcy, a ci którzy się wydalili za granicę— w ciągu roku od dnia ogłoszenia niniejszego Manifestu, stawią się przed swą Zwierzchnością, lub w właściwych swych miejscach zamieszkania, albo też, jeśli mają prawo przemieszczać w Rossji, gdzie im się podobą, w granice Państwa. Osobom, które pozostały za granicą dłużej nad termin zakreszony ich paszportem, za powrotem do Rossji, wszelkie mogące od nich przypadać za to przetrzymanie terminu należności pieniężne, umorzyć (art. XIII p. 1).

XXXIV. Władze obowiązane są o skończonych i kończących się na mocy niniejszego Manifestu sprawach zawiadamiać, porządkiem zwierzchniczym, Rządzący Senat.

XXXV. Obwinieni, będący pod śledztwem lub sądem i mający, na mocy niniejszego Manifestu być od kar uwolnieni, którzyby żądali dla uniewinnienia się wyrowadzenia zupełnego śledztwa i wydania co do nich ostatecznego wyroku, mogą, w ciągu jednego roku licząc od ogłoszenia tegoż Manifestu, zanieść stosowne o to prośby. Również pozostawione jest woli każdego, kto by za czyny przed ogłoszeniem rzeczonych Manifestu dokonane, był następnie pod jego przepisy podciągany, a z dobrodziejstwa onych korzystać nie zamierzał, oświadczyć żądanie o rozpoznanie sprawy na drodze sądowej zwyczajnej, lecz to skutecznie winien przed upłynieniem jednego miesiąca od daty objawienia mu zapadłej względem niej decyzji. Wszakże wrazie bezskutecznego przejścia drogi sądowej, przez jednych i drugich, ulaskawienie z mocy niniejszego Manifestu dla nich miejsca mieć nie będzie.

XXXVI. Postanowienia tego Manifestu, z wyjątkiem artykułów: XIX, XXI—XXVI, XXVIII, XXXI, XXXIII—XXXV, rozciągnięte być mają i na zostających nasłużbie w Zarządach Wojenno-lądowym i Morskim. O porządku uwolnienia od kar osób, do tych Zarządów należących, wydane będzie do Ministerstw Wojny i Morskiego oddzielne rozporządzenie.

XXXVII. Ukazy, przez które objaśniane były rozmaite artykuły Najwyższych Manifestów: z 1go Stycznia i 22go Sierpnia 1826, 16go Kwietnia 1841 i 27go Marca 1855 r., winny przewodniczyć także w zastosowaniu prawideł niniejszego Manifestu. Wrazie mogących wyniknąć przytem wątpliwości, wszystkie Władze podległe Rządzącemu Senatowi, oraz Zarządy główne, obowiązane są czynnie stosownie przedstawienia do Senatu, który, w wypadkach przekraczających jego Władzę, uprasza, porządkiem przepisany, Naszej decyzji.

XXXVIII. O ulgach i innych łaskach dla poddanych NASZYCH Królestwa Polskiego i Wielkiego Xięstwa Finlandzkiego, wydają się oddzielne postanowienia.

Dan w pierwszo-stołecznym grodzie Moskwie, dnia dwudziestego szóstego miesiąca Sierpnia, roku Pańskiego tysiąc ośmsetnego pięćdziesiątego szóstego, a Panowania NASZEGO drugiego.

Na oryginale Własną
JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:
„ALEXANDER.”

Jutro w Kościele XX. *Franciszkanów*, przypada roczna Uroczystość Sgo JÓZEFA z *Kopertynu*, Wyznawcy, która odbywać się będzie z Odpustem zupełnym, Kazaniami i solennemi Processjami.

Jutro, w Kościele WW. Panien *Wizytek* na *Krak-Przedm.*, odprawiać się będzie Uroczystość dedykacji Kościoła Panien Zakonnych NAWIEDZENIA N. MARYI PANNY z Odpustem dni 40tu i z wystawieniem N. SAKRAMENTU.

Jutro, Rocznica Urodzin J. C. W. WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO MIKOŁAJEWICZA.

Dyrekcja Drogi Żelaznej Warsz.-Wiedeńskiej, zawiadamia, że w dniu jutrzejszym, z powodu jarmarku *Łowickiego*, oprócz 3ch zwyczajnych pociągów, wystany będzie z *Warszawy* do *Łowicza* pociąg nadzwyczajny spacerowy, z powrotem bezpłatnym. Pociąg ten z *Warszawy* odejdzie o godz. 9tej rano, przybędzie do *Łowicza* o 12tej w południe; z *Łowicza* zaś z powrotem odejdzie o godz. 7¹/₂ wieczorem, i przybędzie do *Warszawy* o godzinie 10¹/₂ wieczorem.

Józef de Mirow *Myszkowski*, b. Naczelnik Komunikacji Lądowych i Wodnych, Kawaler Orderów, przeżywszy lat 68, opatrzony ŚŚ. SAKRAMENTAMI, wczoraj rozstał się z tym światem. Pozostały Zięć i w żalu pogrążone Córki, zapraszają Kolegów i Znajomych, na exportację zwłok Jego, jutro o godzinie 4ej po południu z Kościoła Sgo KRZYŻA, na smętarz *Powązkowski* odbyć się mającą.

Karol *Stejnach*, Kupiec, i Obywatel M. *Warszawy*, przeżywszy lat 56, w d. 18 b. m., po krótkiej chorobie, życie zakończył. Pozostała w smutku pogrążona Żona z Dziećmi, zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych, na exportację zwłok, jutro o godz. 4ej z południa z Kaplicy przy Szpitalu *Ewangelickim*, na smętarz tegoż wyznania.

Od dziś, każdodziennie wieczorem, w zakładzie piwa *bawarskiego*, przy ulicy *Senatorskiej* N° 461, w pałacu wyanym *Blanka*, muzyka złożona z fortepjanu i skrzypców, przez dobranych Artystów, wykonywać będzie celniejszych utworów. Przytem właściciel zakładu poleca się zapasowem piwem *bawarskiem* z świeżej lodowni, i rozmaitemi przekąskami, przy rychłej usłudze.

Jutro w *Dolinie Szwajcarskiej*, od godz. 3ej z południa, wielka orkiestra z 30tu osób złożona, grać będzie.

Dziś rano ciepła stopni 9. Wczoraj w południe stopni 11.
Dziś rano wysokość wody na *Wiśle* stóp 2 cali 10.
TEATR WIELKI. Jutro, *Lukrecja Borgia*.
TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro, *Pan Stefan z Pokucia*.— *Obojętni*.— *Nowy Mizantrop i Druciarz*.